

КАТЕГОРІЯ КОМПАРАТИВНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Павлюченко О., студ. ПР-42

Компаративність представляє собою багатоаспектне поняття. З однієї сторони, це логічна категорія, яка має значну роль в пізнанні людиною предметів і явищ навколишньої дійсності. З іншого боку, це явище мови, яке базується на зіставленні подібностей і відмінностей різних властивостей, якостей і ознак окремих предметів і явищ навколишнього світу.

Логічний аналіз включає дослідження категорії компаративності як одного з видів розумової діяльності, ціль якої полягає в зіставленні предметів і явищ на основі подібності. Порівняння може розглядатись як один із способів осмислення дійсності і являється предметом вивчення стилістики.

Мовні засоби, які виражають відношення компаративності в сучасній англійській мові, вивчалися з різних сторін: в зіставному плані, в плані образних засобів, вивчалась компаративна фразеологія. Категорія компаративності представлена на різних мовних рівнях: граматичному, лексичному та синтаксичному.

Тільки якісні прикметники можуть мати ступені порівняння. Ступені порівняння слугують для вираження відносин між різними формами однієї якості, позначуваного різними формами одного і того ж слова.

Ступені порівняння прикметників і прислівників являють собою тричленну граматичну категорію, що має домінантою ступінь ознаки предмета. Перший ступінь (позитив) виражає безвідносну ознаку в її типовості.

Вищий ступінь (компаратив) виражає:

- 1) нерівність ознак різних предметів;
- 2) ознаку одного і того ж предмета в різні моменти часу;
- 3) нерівність ознаки предмета і норми ознаки;
- 4) взаємозв'язану нерівність двох ознак.

Найвищий ступінь виражає граничний ступінь ознаки:

- 1) щодо множини порівняння або в просторових чи часових межах;
- 2) щодо класу однорідних предметів;
- 3) безвідносний оптимальний ступінь ознаки, пов'язаний з емоційними конотаціями

Компаративність передається кількісною градацією якості або ступенем інтенсивності якості, яка може бути виражена релятивно й абсолютивно. В основі релятивного ступеня інтенсивності якості лежить виражене в мові відношення кількості ознаки одного предмета до такої ж ознаки іншого предмета, або категорія порівняння. Вираження абсолютного ступеня інтенсивності якості ніяк не зв'язано з порівнянням; дана ознака виділяється безвідносно, на відміну від інших предметів, що володіють такою самою ознакою.

Когнітивна операція порівняння, у свою чергу, безпосередньо пов'язана з актом оцінки. Саме порівняльна оцінка сприяє більш повному й послідовному вивченню ступеня прояву ознаки.

Компаративність представлена в мовленні за допомогою компаративних зворотів і плеонастичних конструкцій, які бувають декількох видів: стилістичні варіанти вищого й найвищого ступеня в партитивному значенні (*deafier than deaf; whiter than white*); емоційні конструкції з емоційно-якісним відтінком значення (*the wonder of all wonders*); граматичний ідіоматизм живого розмовного мовлення з типізуючим компонентом «*good and...*» (*I am good and tired = I am very tired*); повторення прикметника; порівняльні звороти, що вводяться сполучником *than*; компаративні фразеологічні одиниці; порівняльні звороти, які вводяться прислівником *as*, прикметником *like* і прислівником *like*.

Порівняльні підрядні речення є декількох видів: власне порівняльні, означальні, умовні, часу способу дії, міри, ступеня. Порівняння і метафори являються стилістичними засобами вираження категорії компаративності, це тропи, побудовані на зіставленні певного предмета з іншим для художнього опису цього предмета.

Компаративний комплекс - зрощення декількох стилістичних компаративних засобів, він являє собою переплітання декількох предметів, декількох образів і загальних ознак. Існує три основних типи утворення компаративних комплексів. Це елементарні, складні й надскладні комплекси. Деякі конструкції містять настільки складне переплетення компаративних засобів, що їх складно вичленувати, тому що окремі компоненти входять одночасно в кілька простих метафор і порівнянь, створюючи складну єдність.

Наук. кер. - Баранова С.В., к.філол.н., доц.